

Устименко Володимир Анатолійович,
*доктор юридичних наук, професор, директор Державної установи
«Інститут економіко-правових досліджень
імені В. К. Мамутова НАН України»,
член-кореспондент НАН України,
член-кореспондент НАПрН України,
Заслужений юрист України,
м. Київ, Україна*

Джабраїлов Руслан Аятшахович,
*заступник директора з наукової роботи
Державної установи «Інститут економіко-правових
досліджень імені В. К. Мамутова НАН України»,
доктор юридичних наук, професор,
м. Київ, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ЇХНІХ ОБ'ЄДНАНЬ: НАУКОВО-ПРАВОВА ОЦІНКА ЗАКОНОПРОЄКТУ № 6013

У статті представлено науковий аналіз ключових положень проєкту Закону України «Про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період» (реєстр. № 6013 від 09.09.2021 р.). Акцентовано увагу на тому, що законопроект № 6013 має вади, які неможливо вирішити його техніко-юридичним редагуванням, здатен нанести суттєву шкоду правовій системі України, науковому та освітньому процесам, значно знизити ефективність формування та реалізації державної економічної політики тощо. Доводиться, що ідея скасування Господарського кодексу України, закріплена у п. 4 «Прикінцевих та перехідних положень» законопроекту № 6013, набуває значно більшого масштабу та глибини, якщо розглядати це питання через призму відповідності засадам правопорядку та принципу верховенства права. Обґрунтовано, що прийняття будь-яких рішень щодо Господарського кодексу України як системоутворюючого акта господарського законодавства має відбуватися в прогнозований і послідовний спосіб, виправдовуючи очікування суспільства.

Ключові слова: *законопроект № 6013, Господарський кодекс України, підприємницька діяльність, державна економічна політика, принцип верховенства права.*

Постановка проблеми. У вересні 2021 р. на розгляд Верховної Ради України суб'єктами законодавчої ініціативи – групою народних депутатів (н. д. Р. О. Стефанчук, н. д. С. В. Кальченко, н. д. В. А. Медяник, н. д. Г. М. Третякова, н. д. О. С. Бакумов, н. д. Г. А. Вацак та інші) було подано проєкт Закону

України «Про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їхніх об'єднань у перехідний період» (реєстр. № 6013 від 09.09.2021 р.; далі – законопроект № 6013) [1].

Як впливає з п. 2 пояснювальної записки до законопроекту № 6013, останній спрямований на «удосконалення корпоративного управління в юридичних особах, заснованих на державній і комунальній власності, на підвищення інвестиційної привабливості країни, запровадження ефективних механізмів контролю за використанням об'єктів державної та комунальної власності, а також на усунення суперечностей між Цивільним кодексом України та актами спеціального законодавства». Крім того, у п. 3 пояснювальної записки до законопроекту № 6013 наголошено, що передбачається внесення змін до Цивільного кодексу України, визнання таким, що втратив чинність, Господарського кодексу України, а також прийняття низки змін до актів чинного законодавства України, що знайшло вияв у прикінцевих положеннях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом, це вже не перша спроба дезорганізації системи господарського законодавства, на що зверталася увага у наукових публікаціях широкого кола науковців та практиків. Насамперед заслуговують на підтримку аргументи А. Г. Бобкової, Д. В. Задихайла, В. Мамутова, О. П. Подцерковного, В. В. Резнікової, В. С. Щербини та інших вчених, які наголошують на неприпустимості ухвалення поспішних рішень, особливо, які стосуються сфери правового регулювання економіки, що може призвести до руйнівних наслідків та зниження інвестиційної привабливості України.

Постановка мети виступає науково-правова оцінка законопроекту № 6013 у частині відповідності підходів до врегулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань положенням чинного законодавства України та сучасним розробкам у галузі правової науки.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 103 Регламенту Верховної Ради України, з огляду на системний характер окремих галузей законодавства, законопроект № 6013 став предметом для наукового аналізу та підготовки експертного висновку Національною академією наук України на підставі звернення Голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій н. д. С. В. Бабака від 20.09.2021 р. № 04-24/20-2021/290323. Науково-експертний висновок безпосередньо було підготовлено фахівцями Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова НАН України» (лист № 299/467/21 від 30.09.2021 р.), яким вдалося виявити значну кількість істотних юридико-технічних недоліків, а також порушень вимог Конституції України, міжнародно-правових актів, ратифікованих Верховною Радою України, інших міжнародно-правових документів, Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», інших актів чинного законодавства України.

Додатково науково-експертний висновок отримав схвалення з боку Координаційного бюро з проблем правових основ підприємницької діяльності, господарського та комерційного права Національної академії правових наук України. На засіданні Координаційного бюро, яке відбулося 28.10.2021 р., також було підтримано правові висновки щодо соціально-економічних наслідків, до яких може призвести прийняття законопроекту № 6013.

Вбачається за можливе оприлюднити лише деякі оцінки окремих положень законопроекту № 6013.

Насамперед, варто звернути увагу на те, що розробка законопроекту № 6013 здійснена зі свідомим порушенням принципів та процедур, встановлених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11 вересня 2003 року № 1160-IV (далі Закон № 1160-IV) [2].

Відповідно до ст. 1 Закону № 1160-IV Верховна Рада України визнається регуляторним органом, а зазначений законопроект № 6013 відповідає ознакам регуляторного акта, а саме прийнятий уповноваженим регуляторним органом нормативно-правовий акт, який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання.

Отже, процедура розробки та прийняття законопроекту № 6013 має узгоджуватися з приписами Закону № 1160-IV. Втім, всупереч Закону № 1160-IV, не було забезпечено публічне обговорення законопроекту № 6013 як регуляторного акта, відсутній аналіз регуляторного впливу законопроекту № 6013, не проведено його експертизу з боку уповноваженого органу щодо здійснення державної регуляторної політики, як це передбачено ст. 30 зазначеного Закону, не оприлюднено звіт про відстеження результативності Господарського кодексу України як регуляторного акта, скасування якого передбачено Законопроектом № 6013 тощо.

Додатково варто зауважити, що змістовно законопроект № 6013 є сукупність окремих статей, що запозичені з різних розділів та глав Господарського кодексу України від 16.01.2003 р. [3], які стосуються правового статусу підприємств, управління їхньою діяльністю, правового режиму майна, що закріплюється за підприємствами тощо. При цьому розробники законопроекту № 6013, чітко усвідомлюючи неможливість заміни Господарського кодексу України за регулятивним потенціалом, все одно пропонують його скасувати, що, як було зазначено, є результатом відсутності аналізу регуляторного впливу законопроекту № 6013.

Привертає увагу, що в тексті законопроекту № 6013 піддались некоректним, а часом антиконституційним, змінам різні терміни та положення про підприємства.

Насамперед у тексті законопроекту № 6013 вживаються лише терміни «суб'єкт підприємництва» або «суб'єкт підприємницької діяльності» безвідносно до тих суб'єктів права, яких автори законопроекту зараховують до категорії суб'єкт підприємництва або такої діяльності. Наприклад, у ч. 3 ст. 3 законопроекту № 6013 наводиться норма про те, що казенне підприємство є суб'єктом підприємницької діяльності, хоча серед ознак казенного підприємства, наведених у Господарському кодексі України, відсутнє згадування про підприємницький характер діяльності таких підприємств.

Зокрема, як зазначено у ч. 1 ст. 76 Господарського кодексу України, казенні підприємства створюються у галузях економіки, в яких:

- законом дозволено здійснення господарської діяльності лише державним підприємствам;
- основним (понад п'ятдесят відсотків) споживачем продукції (робіт, послуг) виступає держава;
- за умовами господарювання неможлива вільна конкуренція товаровиробників чи споживачів;
- переважаючим (понад п'ятдесят відсотків) є виробництво суспільно необхідної продукції (робіт, послуг), яке за своїми умовами і характером потреб, що ним задовольняються, переважно, не може бути рентабельним;
- приватизацію майнових комплексів державних підприємств заборонено законом;
- здійснюється медичне обслуговування населення.

З вищенаведеного випливає те, що казенне підприємство аж ніяк не відповідає ознакам суб'єкта підприємництва.

Помилковість бачення розробників законопроекту № 6013 у цій частині зумовлена ігноруванням концепції поділу господарської діяльності на підприємництво (господарську комерційну діяльність) та некомерційну господарську діяльність, що знайшло вияв у ст. 3 Господарського кодексу України із подальшою деталізацією положень у межах глави 4 «Господарська комерційна діяльність (підприємництво)» та глави 5 «Некомерційна господарська діяльність». Зокрема не враховано норму ч. 2 ст. 52 Господарського кодексу України про те, що некомерційна господарська діяльність здійснюється суб'єктами господарювання державного або комунального секторів економіки у галузях (видах діяльності), в яких відповідно до статті 12 цього Кодексу забороняється підприємництво, на основі рішення відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування. Виходячи з цього, саме діяльність казенних підприємств є некомерційною господарською діяльністю.

Розробники законопроекту № 6013, не розібравшись в питаннях організації та здійснення господарської комерційної та некомерційної діяльності, виріши-

ли в тексті законопроекту № 6013 здійснити редакторську роботу, що призвело до появи нових позбавлених юридичного сенсу, словосполучень.

Наприклад, у ч. 3 ст. 2 та ч. 1 ст. 19 законопроекту № 6013 з'явилося словосполучення «некомерційна підприємницька діяльність», визначення якого не запропоновано у ст. 1, яка має назву «Стаття 1. Визначення термінів». Надати будь-яке логічне визначення цьому терміну навряд чи буде можливим, адже закладено внутрішнє протиріччя, коли підприємництво (що і є комерцією) одночасно набуває ознак некомерційної діяльності.

Зазначене вказує на те, що розробники законопроекту № 6013 вдалися до копіювання тексту Господарського кодексу України, вдаючись до редакторських змін, які повністю змінили мету та призначення запропонованих термінів.

До речі, ще одним яскравим проявом цього є ч. 1 ст. 19 законопроекту № 6013, у якій визнається, що зокрема казенне підприємство, володіючи майном на праві оперативного управління, здійснює «некомерційну підприємницьку діяльність», хоч у ч. 3 ст. 3 цього ж законопроекту, як вже було зазначено, казенне підприємство згадується як суб'єкт підприємницької діяльності.

До речі, говорячи про правові титули на майно, привертає увагу некоректна характеристика права господарського відання, представлена у ст. 18 законопроекту № 6013. Зокрема у ч. 1 ст. 18 відсутнє застереження про те, що право господарського відання є речовим правом суб'єкта підприємництва, як це передбачено у ч. 1 ст. 136 Господарського кодексу України. Відповідно беззастережне формулювання, наведене у ч. 1 ст. 18 законопроекту № 6013 створює помилкове враження, що нібито право господарського відання є «...речовим правом державного або комунального підприємства, підприємств об'єднання громадян, релігійної організації та об'єднань підприємств...». Проте право господарського відання, наприклад, є речовим правом не всіх без винятку державних та комунальних підприємств, а саме державних та комунальних комерційних підприємств.

Окрім того, необґрунтована заміна термінів «суб'єкт господарювання», «господарська діяльність» на «суб'єкт підприємництва», «підприємницька діяльність» призвела до того, що вже на рівні досліджуваного законопроекту № 6013 створено конфлікт з нормами Конституції України, міжнародними угодами, ратифікованими Верховною Радою України.

Наприклад, у ч. 4 ст. 13 Конституції України наголошено на тому, що «Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки» [4]. З цього конституційного положення можна дійти висновку про визнання існування суб'єктів господарювання як особливих учасників суспільних відносин. У підсумку скасування Господарського кодексу України призведе до того, що значний масив суспільних відно-

син за участі суб'єктів господарювання залишитися поза межами правового регулювання, створивши передумови для порушення прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.

Додатково не враховано, що господарсько-правова термінологія використовується не лише у текстах Конституції України та численних актах національного господарського законодавства, а і неодноразово згадується у міжнародних угодах, ратифікованих Верховною Радою України.

Наприклад, у тексті Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом № 1678-VII від 16.09.2014 р., використовуються такі терміни як «господарська діяльність» (ст. 135, 149, 151, 422), «економічна діяльність» (ст. 86), «суб'єкт господарювання» (ст. 76, 253, 254, 355, 378), «суб'єкт господарської діяльності» (ст. 86, 282), «приватні суб'єкти господарювання» (ст. 149), «державний суб'єкт господарювання» (ст. 277), «об'єднання суб'єктів господарювання» (ст. 254), «державне підприємство» (ст. 149), «комунальне господарство» (ст. 148) тощо [5].

До масштабних руйнівних наслідків для держави може призвести практична реалізація ст. 20 та 22 законопроекту № 6013. Зокрема ст. 20 забороняється створення юридичних осіб в організаційно-правових формах приватного підприємства, колективного підприємства, державного підприємства, казенного підприємства, комунального підприємства, спільного комунального підприємства, дочірнього підприємства, іноземного підприємства, підприємства об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки), підприємства споживчої кооперації, орендного підприємства, індивідуального підприємства, сімейного підприємства, спільного підприємства, підприємства з іноземними інвестиціями, фермерського господарства, колективного сільськогосподарського підприємства, малого підприємства, колективного підприємства (ч. 1). Додатково у ст. 22 закріплено норму про те, що «Протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом власник (суб'єкт, що виконує функції власника підприємства) зобов'язаний прийняти рішення про реорганізацію підприємства (злиття з господарським товариством, приєднання до господарського товариства, перетворення в господарське товариство) або його ліквідацію» (ч. 1).

Перед тим як перейти до з'ясування відповідності зазначених норм положенням Конституції України та міжнародним документам, вбачаємо за доцільне зауважити, що навіть якщо припустити можливість здійснення того, що передбачено ч. 1 ст. 22 законопроекту № 6013, виникає питання про те, як бути з підприємствами, які створювалися як некомерційні і для яких здійснення комерційної діяльності є неможливим? Наприклад, казенні підприємства, комунальні некомерційні підприємства, підприємства релігійних організацій, підприємства

об'єднань громадян тощо не зможуть перетворитися в господарські товариства або злитися чи приєднатися до господарських товариств. Адже, як наголошено у ст. 81 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 р. [6], господарські товариства є підприємницькими товариствами.

Відповідно напрошується відповідь про те, що власники казенних підприємств, комунальних некомерційних підприємств, підприємств релігійних організацій, підприємств об'єднань громадян тощо мають обрати варіант ліквідації таких підприємств. Адже саме такий варіант запропоновано у ч. 1 ст. 22 законопроекту № 6013. При цьому *у який спосіб задовольнятимуться потреби населення у суспільно значущих товарах, роботах та послугах та як вирішуватимуться соціально-трудова питання працівників таких підприємств з огляду на ліквідацію останніх у законопроекті № 6013 відповіді не надається.*

Під час аналізу також встановлено невідповідність ідеї про припинення діяльності підприємств нормам Конституції України.

Наприклад, зазначене вступає у протиріччя з ч. 1 ст. 15 Конституції України, яка наголошує на тому, що суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності. Закономірним вбачається те, що Основний Закон України наголошує саме на багатоманітності, що дає підстави стверджувати про недоцільність та неможливість обмеження організації та здійснення господарської діяльності лише деякими організаційно-правовими формами суб'єктів права, визнаючи господарське товариство переважною та єдино допустимою формою здійснення господарської діяльності. Адже суспільні відносини не є статичними та з кожним днем з'являються нові форми організації та ведення бізнесу, особливо в умовах глобальної цифровізації економік всіх країн світу. Стають затребуваними нові правові конструкції, які важко було навіть передбачити і сподіватися на їхнє втілення у практичну площину.

Окрім того, розробниками законопроекту № 6013 не враховано те, що термін «підприємство» у різних відмінках згадується багато разів у різних статтях Конституції України, а саме ст. 37, 46, 78, 86, 103, 120, 142, 143. Окремо варто наголосити, що у тексті Конституції України вжито словосполучення, які дають змогу чітко ідентифікувати конкретний вид підприємства. Наприклад, «державні підприємства» згадуються у ч. 2 ст. 37, «комунальні підприємства» у ч. 2 ст. 142, ч. 1 ст. 143 [4].

Варто також звернути увагу, що термін «підприємство» знайшов поширення у термінологічному апараті правових документів міжнародних організацій. Зокрема можна згадати «Руководящие принципы ОЭСР по корпоративному управлению для предприятий с государственным участием» (в редакції 2015 р.), які були підготовлені Організацією економічного співробітництва та розвитку [7].

До таких підприємств у документі ОЕСР віднесено акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, корпорації (напевно у більш широкому значенні, аніж це передбачено національним законодавством), щодо яких держава здійснює право власності.

Необґрунтованими треба визнати також положення ч. 5 ст. 22 законопроекту № 6013, якими передбачено *скасування таких правових титулів, як право господарського відання та оперативного управління*.

Замість цих речових прав, законопроектом № 6013 встановлено, що майно має бути передане господарському товариству – правонаступнику на такі засади: 1) в управління за договором управління; або 2) до статутного капіталу, визнаючи господарське товариство власником державного чи комунального майна; або 3) в оренду.

Насамперед, варто зазначити, що відсутня з боку розробників законопроекту № 6013 належна аргументація неефективності чи незатребуваності у сучасних економічних відносинах таких правових титулів як право господарського відання та оперативного управління. Вказане мало б знайти відбиття у аналізі регуляторного впливу, який офіційно не оприлюднений. З тексту пояснювальної записки також не вбачається за можливе з'ясувати мотиви, якими керувалися розробники, передбачаючи скасування зазначених речових прав.

Водночас як практика правозастосування переконує в тому, що, наприклад, право господарського відання є складовим елементом правового титулу на майно господарських товариств, заснованих державою.

Наприклад, як зазначено у п. 22 Статуту приватного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія „Надра України”», *державне майно, зокрема, нерухоме майно, передане Компанії відповідно до законодавства, закріплюється за Компанією на праві господарського відання*. Треба також зазначити, що ПрАТ «Національна акціонерна компанія „Надра України» одночасно виступає власником майна, набутого на законних підставах (п. 23 Статуту) [8].

Аналогічні за змістом положення щодо права господарського відання передбачені і для акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія „Нафтогаз України»». Зокрема у п. 25 є така норма: «Компанія використовує державне майно, що не підлягає приватизації, відповідно до законодавства. Майно, що є державною власністю і надане Компанії *в господарське відання*, користування чи управління, включається до її активів, але не може бути відчужене у будь-який спосіб без рішення загальних зборів. Списання та передача державного майна здійснюються відповідно до законодавства» [9].

Отже, право господарського відання органічно поєднується з іншими речовими правами, такими як право власності, не створюючи суперечностей у діяльності акціонерних товариств, засновником яких є держава.

У протилежному випадку, у разі примусової передачі державного та комунального майна у власність господарських товариств – правонаступників, про що зазначено в абз. 6 ч. 5 ст. 22, доведеться констатувати втрату державою та територіальними громадами об'єктів права власності поза їхньою волею.

Такі ініціативи суперечать ч. 4 ст. 13 Конституції України, яка проголошує, що держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом. Додатково у ч. 4 ст. 41 Конституції України закріплено норму про те, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.

Нелогічними та необґрунтованими виглядають норми законопроекту № 6013 щодо передання державного або комунального майна господарському товариству правонаступнику в оренду. Як вже зазначалося, це передбачено ч. 5 ст. 22 законопроекту № 6013. Додатково, намагаючись створити передумови для практичної реалізації цього положення, підпунктом 3 п. 5 «Прикінцевих та перехідних положень» законопроекту № 6013 передбачено доповнити ч. 2 ст. 15 Закону України «Про оренду державного та комунального майна», яка встановлює перелік підприємств, установ та організацій із правом на отримання в оренду державного та комунального майна, що не міститься в Переліку першого типу, без проведення аукціону, новим абзацом такого змісту:

«господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належить державі, Автономній Республіці Крим чи територіальній громаді або іншому господарському товариству, 100 відсотків акцій (часток) якого належать державі, Автономній Республіці Крим чи територіальній громаді».

Утім розробниками не враховано, що у ч. 2 ст. 15 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» згадуються лише ті суб'єкти права, які не здійснюють підприємницьку діяльність та, відповідно, не мають статусу суб'єкта підприємництва [10].

Водночас як господарські товариства, як вже зазначалося, згідно зі ст. 84 Цивільного кодексу України визнаються підприємницькими товариствами. Відповідно надання господарським товариствам, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належить державі, Автономній Республіці Крим чи територіальній громаді або іншому господарському товариству, 100 відсотків акцій (часток) якого належать державі, Автономній Республіці Крим чи територіальній громаді, права на отримання в оренду державного та комунального майна, що не міститься в Переліку першого типу, без проведення аукціону *створить передумови для порушення засад економічної конкуренції, що отримає вияв у встановленні привілейованого становища стосовно конкурентів, що призведе або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції (ч. 2 ст. 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції»)* [11].

Висновки. Вищенаведені аргументи дають змогу дійти висновку про те, що проєкт Закону України «Про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період» (реєстр. № 6013 від 09.09.2021 р.) не має належного наукового обґрунтування, не відповідає сучасним тенденціям розвитку європейської та вітчизняної науки, суперечить міжнародним зобов'язанням України, Конституції України, законам України (зокрема Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»), не має чітко визначеної мети та предмета правового регулювання, не відповідає «критеріям якості закону», суперечить очікуванням суспільства та бізнесу у сталості та прогнозованості розвитку правової системи, не має прогнозу регуляторного впливу та наслідків для економіки України та, у разі прийняття, здатен нанести суттєву шкоду економіці України.

Список використаних джерел:

1. Про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період: проєкт Закону України реєстр. № 6013 від 09.09.2021 р. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72707
2. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 41. Ст. 2157.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 462.
4. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 року. *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. Т. 1. Ст. 2125.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
7. OECD (2016), OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2015 Edition: (Russian version), OECD Publishing, Paris. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264263680-ru>
8. Статут приватного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Надра України». URL: https://nadraukrayny.com.ua/?page_id=2702
9. Деякі питання акціонерного товариства Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»: постанова КМУ від 06 березня 2019 р. № 226. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/226-2019-%D0%BF#top>
10. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03 жовтня 2019 року № 157-IX. *Офіційний вісник України*. 2020. № 2. Ст. 33.
11. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. № 2210-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 7. Ст. 260.

References:

1. Pro osoblyvosti rehuliuвання pidpriemnytskoi diialnosti okremykh vydiv yurydychnykh osib ta yikh obiednan u perekhidnyi period: proiekt Zakonu Ukrainy reiestr. № 6013 vid 09.09.2021 r. *Ofitsiyni veb-portal Verkhovnoi Rady Ukrainy*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72707
2. Pro zasady derzhavnoi rehuliatornoi polityky u sferi hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 11.09.2003 r. № 1160-IV. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2003. № 41. St. 2157.
3. Hospodarskyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 436. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2003. № 11. St. 462.
4. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996. № 30. St. 141.
5. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony vid 27 chervnia 2014 roku. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2014. № 75. Tom 1. St. 2125.
6. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2003. № 40–44. St. 356.
7. OECD (2016), OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2015 Edition: (Russian version), OECD Publishing, Paris. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264263680-ru>
8. Statutu pryvatnoho aktsionernoho tovarystva Natsionalna aktsionerna kompaniia «Nadra Ukrainy». URL: https://nadrakrayny.com.ua/?page_id=2702
9. Deiaki pytannia aktsionernoho tovarystva Natsionalna aktsionerna kompaniia «Naftohaz Ukrainy»: postanova KMU vid 06 bereznia 2019 r. № 226. *Ofitsiyni veb-portal Verkhovnoi Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/226-2019-%D0%BF#top>
10. Pro orendu derzhavnoho ta komunalnoho maina: Zakon Ukrainy vid 03 zhovtnia 2019 roku № 157-IX. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2020. № 2. St. 33.
11. Pro zakhyst ekonomichnoi konkurentsii: Zakon Ukrainy vid 11 sichnia 2001 roku № 2210-III. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2001. № 7. St. 260.

Ustymenko V. A., Dzhabrailov R. A. *Features of regulation of entrepreneurial activity of certain types of legal entities and their associations: scientific and legal assessment of the draft law № 6013.*

The article presents a scientific analysis of the key provisions of the Project of the Law of Ukraine «On the Peculiarities of Regulation of Entrepreneurship Activity of certain types of legal entities and their associations in the transition period» (Reg. № 6013 dated 09.09.2021). The focusing on the fact that the bill № 6013 has flaws that can not solve its technical and legal editing, it is possible to exert significant damage to the legal system of Ukraine, scientific and educational processes, to significantly reduce the effectiveness of the formation and implementation of state economic policy, etc. It is believed that the idea of cancellation of the Economic Code of Ukraine, enshrined in paragraph 4 «Of the final and transitional provisions» of the draft law № 6013, acquires a much larger scale and depth, if we consider this issue

through the prism of compliance with the law fundamentals and the principle of the rule of law. It is emphasized that the Constitutional Court of Ukraine in numerous decisions emphasized the importance of compliance with the principle of rule of law both in law-making and law enforcement. It is substantiated that the adoption of any decisions on the Economic Code of Ukraine as a system-forming act of economic legislation should take place in a predicted and consistent manner, justifying the expectations of society. After all, to this day, the history of the formation and development of economic legislation convinced that the state consciously made efforts to develop and introduce an Economic code of Ukraine – ranging from the idea of the development of the Economic code of Ukraine enshrined in the concept of judicial reform in Ukraine, approved in 1992 by the Verkhovna Rada Resolution of Ukraine, to the final adoption of the Code in 2003 and allocation in 2004 within the framework of the Classifier of the branches of Ukrainian legislation of a separate branch as «090.000.000 Economic legislation. Enterprises and entrepreneurial activity».

Keywords: *draft law № 6013, Economic code of Ukraine, entrepreneurial activity, state economic policy, principle of rule of law.*